

Justitsministeriet er enig i, at der ikke i henseende til kriminalitetstyper er behov for at lovgive om samfundstjenestens anvendelsesområde. Justitsministeriet kan endvidere i vidt omfang tilslutte sig Straffelovrådets synspunkter med hensyn til, hvilke kriminalitetstyper samfundstjeneste skal kunne anvendes på. Ligesom Straffelovrådet finder Justitsministeriet, at forsøgsordningens forudsætninger også fremover skal være vejledende. Efter Justitsministeriets opfattelse skal det således – i fortsættelse af den hidtidige domspraksis – i det alt overvejende antal tilfælde være berigelseskriminalitet herunder dokumentfalsk og brugstyveri, men ikke røveri, der muliggør dom til samfundstjeneste.

Justitsministeriet kan endvidere tilslutte sig, at det ikke skal være udelukket at anvende samfundstjeneste over for personer, der er dømt for andet end berigelseskriminalitet, dokumentfalsk eller brugstyveri. Som anført i forarbejderne til forsøgsordningen kan samfundstjeneste i disse tilfælde komme på tale efter helt individuelle bedømmelser. Efter Justitsministeriets opfattelse bør anvendelsen af betinget dom med vilkår om samfundstjeneste i sager om vold, røveri og narkotikaforbrydelser m.v. dog absolut have undtagelsens karakter. Justitsministeriet kan derfor ikke tilslutte sig retningslinierne i den praksis, der – navnlig inden for Østre Landsrets område – har udviklet sig i forsøgsperioden vedrørende domme til samfundstjeneste for vold, røveri og narkotikaforbrydelser. Eksempler fra denne praksis er gengivet i betænkning 1211/1990 s. 90-97 bl.a. med omtale af en række landsretsdomme, hvor de tiltalte er idømt samfundstjeneste for vold.

Den i betænkning nr. 1211/1990 omtalte Østre Landsretspraksis skal dog ses i lyset af, at Højesteret i tiden efter betænkningens færdiggørelse i 6 afgørelser har været inde på spørgsmålet om anvendelse af samfundstjeneste i forbindelse med andet end almindelig berigelseskriminalitet. I alle 6 tilfælde har Højesteret afvist at anvende betinget dom med vilkår om samfundstjeneste. Afgørelserne, som kort er gengivet nedenfor, synes at udtrykke en mere restriktiv holdning til anvendelse af samfundstjeneste end hidtidig retspraksis.

U 1990.372 H. I sag om voldtægt mod kæreste, som ønskede at bryde forholdet, fastsatte Højesteret straffen til ubetinget fængsel i 6 måneder med præmisser om, at voldtægt som hovedregel bør medføre ubetinget fængselsstraf, der ikke kan erstattes med samfundstjeneste.

U 1990.370 H. Sagen angik umiddelbart spørgsmålet om traditionel betinget dom eller ubetinget straf af fængsel i 1 år og 6 måneder for 2 røverier,

begået af en ung mand på 17-18 år. Tiltalte påstod i Højesteret principalt stadfæstelse af landsrettens betingede dom uden straffastsættelse, subsidiært med vilkår om samfundstjeneste. Højesteret fandt efter karakteren af de begåede røverier, at der uanset tiltaltes alder (og varetægtsfængsling i godt 3 måneder) ikke var grundlag for at gøre straffen betinget (disSENS for stadfæstelse af landsretsdommen).

U 1990.621 H. Den tiltalte handlede erhvervsmæssigt med brugte biler og efter at have skaffet sig genpart af registreringsattester for 4 biler solgte han dem under urigtig oplysning om, at de var gældfri med deraf følgende formuetab eller risiko herfor på 375.000 kr. Højesterets flertal fandt det efter karakteren af de begåede forhold og størrelsen af det besvægte beløb påkrævet, at straffen på fængsel i 1 år kom til fuldbyrdelse, medens de dissenterende ville stadfæste landsrettens dom uden straffastsættelse med vilkår om 200 timers samfundstjeneste.

U 1991.111 H. De 2 tiltalte, der var ca. 18 år, blev anset med ubetinget hæfte i 40 dage for på gaden uden for en kro at have tildelt en 16-årig flere knyt-næveslag i ansigtet, dog uden at der herved opstod egentlige skader. Højesteret udtalte, at det fandtes påkrævet, at der ved meningsløs gadevold som den foreliggende ikendes ubetinget straf, og straffen blev fastsat under hensyn til de tiltaltes alder, deres gode personlige forhold samt de moderate følger af volden. De tiltalte opfyldte ifølge en personundersøgelse betingelserne for samfundstjeneste.

U 1991.155 H. De tiltalte i en sag om falsk forklaring som vidner i en spiritussag mod kammeraten blev alle uanset oplysningerne om gode personlige forhold idømt ubetinget frihedsstraf. Den mest aktive af de 3 tiltalte fik 60 dages fængsel og de to andre hver 40 dages fængsel. Efter forholdets karakter fandt Højesteret, at straffene ikke burde gøres betingede.

Endvidere har Højesteret ved dom af 11. september 1991 idømt en 25-årig tidligere ustraffet ubetinget fængsel i 60 dage for at have tildelt forurettede adskillige knyt-næveslag i ansigtet, da denne påtalte, at den tiltalte havde tisset på forurettedes bil, hvorved forurettede pådrog sig brud på næsen samt større hævelser og overfladiske læsioner i begge tindinger. Efter karakteren af volden fandtes der ikke grundlag for at gøre straffen betinget heller ikke med vilkår af samfundstjeneste. Tiltalte var fundet særdeles velegnet til at udføre samfundstjeneste.

Spørgsmålet om strafudmålingen i voldssager har i øvrigt for nylig været drøftet og overvejet i forbindelse med den ved lov nr. 272 af 3. maj 1989 gennemførte revision af straffelovens voldsbestemmel-